

חק לישראל – פרשת בהעלותך יום ד'

תורה – במדבר פרק ח'

(טז) כי נתנים נתנים המה לי מתוך בני ישראל תחת פטרת כל רחם בכור כל מבני ישראל לקחתי אתם לי: (טז) כי נתנים נתנים המה לי מתוך בני ישראל תחת פטרת כל רחם בכור כל מבני ישראל לקחתי אתם לי: (טז) ארי אפרטא מפרשין אנון (לי) קדמי מגו בני ישראל חלה פתח כל ולדא בוכרא כלא מבני ישראל קרבית יתהון קדמי:

(יז) כי לי כל בכור בבני ישראל באדם ובבהמה ביום הכתי כל בכור בארץ מצרים הקדשתי אתם לי: (יז) כי לי כל בכור בבני ישראל באדם ובבהמה ביום הכתי כל בכור בארץ מצרים הקדשתי אתם לי: (יז) ארי דילי כל בוכרא בבני ישראל באנשא ובבעירא ביומא דקטלית כל בוכרא בארעא דמצרים אקדשית יתהון קדמי:

(יח) וקרבית ית לואי חלה כל בוכרא בבני ישראל: (יח) וקרבית ית לואי חלה כל בוכרא בבני ישראל: (יח) וקרבית ית לואי חלה כל בוכרא בבני ישראל:

(יט) ואתנה את הלויים לאהרן ולבניו מתוך בני ישראל לעבד את עבדת בני ישראל באהל מועד ולכפר על בני ישראל ולא יהיה בבני ישראל נגף בגשת בני ישראל אל הקדש: (יט) ואתנה את הלויים נתנים לאהרן ולבניו מתוך בני ישראל לעבד את עבדת בני ישראל באהל מועד ולכפר על בני ישראל ולא יהיה בבני ישראל נגף בגשת בני ישראל אל הקדש: (יט) ויהיבית ית לואי מסירין לאהרן ולבנוהי מגו בני ישראל למפלח ית פולחן בני ישראל במשכן זמנא ולכפרא על בני ישראל ולא יהי בבני ישראל מותא במקרב בני ישראל לקדשא:

(כ) ויעש משה ואהרן וכל עדת בני ישראל ללויים ככל אשר צוה יהוה את משה ללויים כן עשו להם בני ישראל: (כ) ויעש משה ואהרן וכל עדת בני ישראל ללויים ככל אשר צוה יהוה את משה ללויים כן עשו להם בני ישראל: (כ) ועבד משה ואהרן וכל בנשטא דבני ישראל ללואי ככל די פקיד יי ית משה ללואי כן עבדו להון בני ישראל:

(כא) ויתחטאו הלויים ויכבסו בגדיהם ויגף אהרן אתם תנופה לפני יהוה ויכפר עליהם אהרן לטהרם: (כא) ויתחטאו הלויים ויכבסו בגדיהם ויגף אהרן אתם תנופה לפני יהוה ויכפר עליהם אהרן לטהרם: (כא) ואדכיו לואי ותורו לבושיהון וארם אהרן יתהון ארמא קדם יי וכפר עליהון אהרן לדבואיהון:

רש"י

אזכרותיהן במקרא אחד כמנין ה' חומשי תורה וכך ראיתי צ"ר: ולא יהיה בבני ישראל נגף – שלא יטרכו לגשת אל הקדש שאם יגשו יהיה נגף: (כ) ויעש משה ואהרן וכל עדת וגו' – משה העמידן ואהרן הניפס וישראל סמכו את ידיהם:

(טז) נתנים נתנים – נתונים למשא נתונים לשיר: פטרת – פתיחת: (יז) כי לי כל בכור – שלי היו הבכורות בקו הדין שהגנתי עליהם זין בכורי מצרים ולקחתי אותם לי עד שטעו בעגל ועכשו ואקח את הלויים: (יט) ואתנה וגו' – ה' פעמים נאמר בני ישראל במקרא זה להודיע חזתן שנכפלו

חק לישראל – פרשת בהעלותך יום ד'

נביא – זכריה פרק ד' ב'–ז'

(ב) וַיֹּאמֶר אֵלַי מָה אַתָּה רֹאֶה וַיֹּאמֶר (וְאָמַר) רְאִיתִי וְהִנֵּה מְנוֹרַת זָהָב כְּלָה וְגִלְגָּה עַל רֹאשָׁהּ וְשִׁבְעָה גִרְתֶּיהָ עָלֶיהָ וְשִׁבְעָה מוֹצְקוֹת לְגִרוֹת אֲשֶׁר עַל רֹאשָׁהּ: (ב) ואמר לי מה את חזי ואמרית חזיתי והא מנרתא דדהרא כלה וגולתה על רישא ושבעא בוצינהא דעלה שבעא ושבעא דמריקין מנהון משחא לבוציניא דעל רישה:

(ג) וּשְׁנַיִם זַיְתִּים עָלֶיהָ אֶחָד מִיְמִין הַגִּלְגָּה וְאֶחָד עַל שְׂמֹאלָהּ: (ג) ותרתיין זיתין דעלה חר מימין גולתא וחד על שמלתה:

(ד) וְאָעַן וַאֲמַר אֶל הַמַּלְאָךְ הַדֹּבֵר בִּי לֵאמֹר מָה אֵלֶּה אֲדֹנָי: (ד) ואתיבית ואמרית למלאכא דמליל עמי למימר מה אלין רבוני:

(ה) וַיַּעַן הַמַּלְאָךְ הַדֹּבֵר בִּי וַיֹּאמֶר אֵלַי הֲלוֹא יָדַעְתָּ מָה הֵמָּה אֵלֶּה וַאֲמַר לֹא אֲדֹנָי: (ה) ואתיב מלאכא דמליל עמי ואמר לי הלא ידעתא מן אינון אלין ואמרית לי רבוני:

(ו) וַיַּעַן וַיֹּאמֶר אֵלַי לֵאמֹר זֶה דְּבַר יְהוָה אֵל זְרַבְבָּל לֵאמֹר לֹא בְחִיל וְלֹא בְכַח כִּי אִם בְּרוּחִי אָמַר יְהוָה עֲבֹאוֹת: (ו) ואתיב ואמר לי למימר דין פתגמא דיי עם זרבבל למימר לא בחילא ולא בגבורא אלהין במימרי אמר יי עבאות:

(ז) מִי אַתָּה הֵר הַגָּדוֹל לְפָנַי זְרַבְבָּל לְמִישֵׁר וְהוֹצִיא אֶת הָאֶבֶן הָרֹאשָׁה תְּשֹׂאוֹת חֵן חֵן לָהּ: (ז) מה את חשיבא מלכותא טפשתא קדם זרבבל הלא כמשרא ויגלי ית משיחיה דאמיר שמייה מלקרמין וישלוט בכל מלכותא:

רש"י

(ד) מה חלה לדוני – מה זה שהזיתים נמשקים מאליהם והשמן בא אל הגרות מאליו:

(ו) זה דבר ה' אל זרובבל – זה סימן לך להבטיח את זרובבל כשם שהזיתים והשמן הזה נגמר מאליו לכל דבריו כך לא בחיל ולא בכח שצבם תעשו את בנין ביתי. כי אם ברוחי – אני אתן רוחי על דריוש ויניח לכם (ס"א) ויורה לכם) לבנות ולעשות כל כרכי יריאת הבנין משלו ולעזור אחכם בחטין ויין ושמן ועלים כמו שפורש בעזרא ולא תכטרכו לעזרת אדם:

(ז) מי אתה הר הגדול – שרי עבר הנהר תחני פחת עבר נהרא ושחר בזני וכנותהון שצטלחם המלאכה עד כה מעתה תהיה לפני זרובבל מישור אין לכם שררה וגדולה עוד עליו. והוסיף את האבן הראשה – האדריכל יקח את אבן הבדיל בידו להיות אדריכל בראש הבונים והם יבנו הכל כפי דבריו אשר יורה בבנין נאה ומפואר. תשואות חן חן –

(ב) וגולה על ראשה – כמו (יהושע טז) גולות עלית לשון מעיין כמין ספל גדול עגול. ושבעה נרותיה – כמין בזיכין שנותנין השמן והפחילה לתוכה. שבעה ושבעה מוצקות – לכל נר ונר באין שבעה לנורות קטנים שהשמן צד מן הגולה דרך אותן מוצקות לכל נר ונר:

(ג) ושנים זתים עליה – אכלה שני אילנות שהזיתים גדילים בהם. אחד מימין הגולה ואחד משמאלה וגו' – וכאן לא פירש על שני ננתרות זהב האמורות למטה צפרשה והם כמין עריבות ועדשים של צית הבד שהם עומדים אלל הזיתים והזיתים נחצבי' מאליה' לתוך הננתרות ומתחממות שם כבמעטן ונעצרים שם בצית הבד והשמן נופל לתוך הננתרות ומהננתרו' לתוך הגולה ומהגולה אל המוצקות ומהמוצקות אל הנרות והמוצקות והנרות ארבעי' ותשע היו רמז לאור שלעתיד לבא אור החמה יהיה שבעתים כאור של שבעת ימים ארבעים ותשע על אור של יום בראשית:

חק לישראל – פרשת בהעלותך יום ד'

מליאה עיר הומיה (ישעיה כג) קול שאון
(ישעיהו סו) כולם לשון השמעת קול הם:

יהיה לה לזאתה האזן שהכל יאמרו מה נאה
בנין זה העשוי על ידי אבן המשקולת הזאת,
תשואות חן כמו תשואות נוי כמו תשואו'

כתובים – תהילים פרק צ' א'-ו'

(א) תַּפְלֵה לְמוֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲדַנִּי מְעוֹן אֶתָּה הָיִיתָ לָנוּ בְּדֶר וָדָר: (א) עלותא
דצלי משה נביא דיי כד חבו עמא בית ישראל במדברא עני וכן אמר יי דמדורר בית שכנתך בשמיא את
הויאת לנא סעייד בכל דר ודר:

(ב) בְּטָרִם הָרִים יִלְדוּ וְתַחֲוֹלֵל אָרְץ וְתַבַּל וּמְעוֹלָם עַד עוֹלָם אֶתָּה אֵל: (ב) כד
אתגלי קדמך דעמך עתידין למחוב אתקנתא תתובא עד דלא טוריא אתנטלו ואתבריא את ארעא ויתבי תבל
מן עלמא הדין עד עלמא דאתי את הוא אלהא:

(ג) תִּשָּׁב אֲנוּשׁ עַד דְּכָא וְתֵאמֶר שׁוּבוּ בְּנֵי אָדָם: (ג) תתיב בר נש על חוביה עד מותא
ואמרת תובו בני נשא:

(ד) כִּי אֶלֶף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם אֶתְמוּל כִּי יַעֲבֹר וְאַשְׁמוּרָה בְּלִילָהּ: (ד) ארום אלף
שנין בעינך מתחשבין קדמך היך יומא דאתמלי ארום יעבר והיך מטרת ליליא:

(ה) זְרַמְתָּם שָׁנָה יְהִי בְּבִקְרָה בְּחֻצֵי יְחֻלָּף: (ה) ואין לא תיבין תיתי עליהון מותא היך דמבין
יהון ולעלמא דאתי היך עסבא דמתפרכא יתחלפון:

(ו) בְּבִקְרָה יִצְיִן וְחֻלָּף לְעֶרְבִי מוֹלֵל וְיִבֶשׁ: (ו) דמיז עובדיהון היך עסבא די בצפרא יניז ויסגי
לרמשא מתמולל ומתיבש מן חורבא:

רש"י

שנים אצל כשיצא מעט מן הלילה עמו אז
יומו שלם והוי אלף שנים ולכך מת אדם
הראשון תוך אלף שאלם היה חי אלף יותר
מיומו של הקב"ה ושמאל שיעור אותה
אשמורה הוא כמו שיש ממיתת אדם הראשון
עד אלף שנים ואנן לא ידעינן כמה הוי אותה
אשמורה כי אם מסבא. (מלאחתי) כי אלף
שנים בעיניך וגו' – וכשעלתה תשובה בדעתך
מתחלה יפה דנת ובראת אותה וראוין היו
השנים לכך לפי (שלל) היו ימי בני אדם רבים
שלל היו אלף שנים בעיניך אלל כיום הולך
שעבר וחלף ומעט מן הלילה עמו שהרי
אמרת לאדם הראשון (בראשית ב) כי ביום
אכלך ממנו מות תמות וחיה תשע מאות
ושלשים שנה נמלאו אלף שנים עוליס ליום
שלם ומעט מן הלילה עמו. כיום אתמול כי
יעבור – שכבר עבר:

(א) תפלה למשה – אחד עשר מזמורים מכאן
עד לדוד מזמור כלם משה אמרם כנגדם כרך
אחד עשר זכרות לאחד עשר שבטים בזאת
הברכה. מעון אתה היית לנו – מעון מדור
ומנוס לבא קס. היית לנו דבר ודר – מעולם
כי אתה מקדם הכל היית:

(ב) צטרם הרים יולדו – נבראו וצטרם
חוללת ארץ והצל ומעולם ראשון ועד עולם
אחרון אתה אל:

(ג) תשב אנוש עד לכא – מציא אתה יסורין
על האדם עד שאתה מחזירו להיות תשוק כח
וקרוב למות, ותאמר לו ציסורין שובו בני
אדם מדרככם הרעים:

(ד) כי אלף שנים בעיניך – אלף שנים של בני
אדם הם כיום אחד של הקב"ה ועוד מן
הלילה עמו כי יום א' של הקב"ה ומעט מן
הלילה של הקב"ה הם אלף שנים שהרי לא
אמר הכתוב שיהא יומו של הקב"ה אחד כאלף

חק לישראל – פרשת בהעלותך יום ד'

של גלות צבל נאמר שהיה שבעים שנה. זרמחם – לשון שטיפה כמו (חצוקוק ג) זרם מים. צבקר כחזיר יחלוף – הנוכל צלילה מת צבוקר לסוף השנה: (ו) ואם צבקר יציץ – מיד חלף ועד צא הערב ימולל ויבש, למה:

(ה) זרמחם שנה יהיו – עכשיו חטפתם לאותם השנים והצאתם לימים מועטים שאינם אלא כשנת תנומה שקני הדורות שבעים שנה הם, כמו שמפורש בסוף הענין ימי שנותינו בהם שבעים שנה, והם חסובים שנה אחת כענין (תהלים קכ"ז) בשב ה' את שיבת ציון היינו כחולמים ועל שבעים שנה

משנה – סנהדרין פרק ד'

(א) נגמר הדין, מוציאין אותו לסקלו. בית הסקילה היה חוץ לבית דין, שנקמר (ויקרא כד) הוצא את המקלל. אחד עומד על פתח בית דין והסודרין בידו (ואדם אחד רוכב), הסוס רחוק ממנו כדי שיהא רואהו. אומר אחד יש לי ללמד עליו זכות, הלה מניף בסודרין והסוס רץ ומעמידו. ואפלו הוא אומר יש לי ללמד על עצמי זכות, מחזירין אותו אפלו ארבעה וחמשה פעמים, ובלבד שיש ממש בדבריו. מצאו לו זכות, פטרוהו, ואם לאו, יוצא לסקל. וכרוז יוצא לפניו, איש פלוני בן פלוני יוצא לסקל על שעבר עברה פלונית ופלוני ופלוני עדין, כל מי שיודע לו זכות יבוא וילמד עליו:

ויזכור טענותיו. יותר ע"כ אין מחזירין אותו ומוסרין לו שני ת"ח שיעיניו אם יש ממם צדכרו שאז מחזירין אותו ד' וה' פעמים: ופלוני ופלוני עדיו – שעבר עבירה פלונית ציוס פלוני צעעה פלונית. במקום פלוני דלמא איכא דמזים להו:

רע"ב – (א) חוץ לב"ד – רחוק מצ"ד. שמה בעוד שמולכין אותו לבית הסקילה ימלאו לו זכות ופטור: והסודרין בידו – להניף והוא סימן להחזירו: ובלבד שיהא ממם צדכרו – ואם אין ממם צדכרו. פעם ראשונה ושניה בלבד מחזירים אותו דלמא מחמת בעותהא נסתתמו טענותיו ואולי תהיב דעתו עליו

(ב) היה רחוק מבית הסקילה פעשר אמות, אומרים לו התודה, שכן דרך המומתין מתודין, שכל המתודה יש לו חלק לעולם הבא. שכן מצינו בעבן שאמר לו יהושע (יהושע ז) בני שים נא כבוד לה' אלהי ישראל ותן לו תודה וגו', ויען עבן את יהושע ויאמר אמנה אנכי חטאתי [לה' אלהי ישראל] וכזאת וגו'. ומנין שכפר לו ודויו, שנקמר (שם) ויאמר יהושע מה עכרתנו יעכרה ה' ביום הזה, היום הזה אתה עכור ואי אתה עכור לעולם הבא. ואם אינו יודע להתודות, אומרים לו אמור תהא מיתתי בפרה על כל עונותי. רבי יהודה אומר, אם היה יודע שהוא מזמם, אומר תהא מיתתי בפרה על כל עונותי חוץ מעון זה. אמרו לו, אם בן, יהו כל אדם אומרים כן כדי לנקות את עצמו:

יכול להתודות: ותן לו תודה – ואע"ג דאין אדם נהרג ע"פ עלמו הריגת עבן הוראת שעה היתה: כזאת וכזאת עשיתי – בגמרא

רע"ב – (ב) היה רחוק מבית הסקילה – דקרוז לבית הסקילה שמה חטרוף דעתו ולא

חק לישראל – פרשת בהעלותך יום ד'

מפרק שמעל בחרמי' זימי משה: שהוא
 מזומם – שעדיו הן זוממין: לנקות את עלמון
 (א) הִיָּה רְחוֹק מִבֵּית הַסִּקְלָה אַרְבַּע אַמּוֹת, מִפְּשִׁיטֵין אוֹתוֹ אֶת בְּגָדָיו. הָאִישׁ,
 מְכַסֵּין אוֹתוֹ מִלְּפָנָיו. וְהָאִשָּׁה, מִלְּפָנֶיהָ וּמֵאַחֲרֶיהָ, דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. וְחֻכְמִים
 אוֹמְרִים, הָאִישׁ נִסְקַל עָרוֹם וְאִין הָאִשָּׁה נִסְקַלַת עֲרֻמָּה:
 רע"ב – (ג) מפשיטין את בגדיו – לכתוב
 (ויקרא כז) ורגמו אותו. ולא כסותו: מכסין
 אותו מלפניו – פרק א' כלומר מעט ממנו
 מלפניו. ואין הלכה כרבי יהודה:
 (ד) בֵּית הַסִּקְלָה הָיָה גְבוּהָ שְׁתֵּי קוֹמוֹת. אַחַד מִן הָעֵדִים דּוֹחֵפוּ עַל מִתְנָיו.
 נֶהֱפָה עַל לְבוֹ, הוֹפְכוּ עַל מִתְנָיו. אִם מֵת בָּהּ, יֵצֵא. וְאִם לֹא, הַשְּׁנִי נוֹטֵל
 אֶת הָאֶבֶן וְנוֹתְנָה עַל לְבוֹ. אִם מֵת בָּהּ, יֵצֵא. וְאִם לֹא, רִגִּמְתוּ בְּכָל יִשְׂרָאֵל,
 שְׁנַאֲמַר (דברים יז) יָד הָעֵדִים תְּהִיָּה בּוֹ בְּרֹאשׁוֹנָה לְהַמִּיתוֹ וְיָד כָּל הָעָם בְּאַחֲרָנָה.
 כָּל הַנִּסְקָלִין נִתְלִין, דְּבָרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים, אִינּוּ נִתְלָה אֶלָּא
 הַמְּגִדָּף וְהָעוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה. הָאִישׁ תּוֹלִין אוֹתוֹ פְּנָיו כְּלָפֵי הָעָם וְהָאִשָּׁה
 פְּנֵיהָ כְּלָפֵי הָעֵץ, דְּבָרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים, הָאִישׁ נִתְלָה וְאִין
 הָאִשָּׁה נִתְלִית. אָמַר לָהֶן רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, וְהֵלֵא שְׁמֵעוֹן בֶּן שִׁטַּח תְּלָה נָשִׁים
 בְּאֶשְׁקָלוֹן. אָמְרוּ לוֹ, שְׁמוֹנִים נָשִׁים תְּלָה וְאִין דְּנִין שְׁנַיִם בְּיוֹם אַחַד. כִּי־עַד
 תּוֹלִין אוֹתוֹ, מִשְׁקַעִין אֶת הַקּוֹרָה בְּאַרְצָה וְהָעֵץ יוֹצֵא מִמֶּנָּה, וּמְקִיף שְׁתֵּי יָדָיו
 זו עַל גְּבִי זוֹ וְתוֹלָה אוֹתוֹ. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר, הַקּוֹרָה מְטָה עַל הַפֶּתֶל וְתוֹלָה
 אוֹתוֹ כְּדָרָךְ שֶׁהַטְּבָחִין עוֹשִׂין. וּמִתִּירִין אוֹתוֹ מִיָּד. וְאִם לָן, עוֹבֵר עָלָיו בְּלֹא
 תַעֲשֶׂה, שְׁנַאֲמַר (דברים כא) לֹא תִלִּין נִבְלָתוֹ עַל הָעֵץ כִּי קְבוּרָה תִּקְבְּרֶנּוּ (ביום
 ההוא) כִּי קָלַלְתָּ אֱלֹהִים תְּלוֹי וְגו'. כְּלוֹמֵר, מִפְּנֵי מָה זֶה תְּלוֹי, מִפְּנֵי שֶׁבָרַךְ
 אֶת הַשָּׁם, וְנִמְצָא שָׁם שְׁמַיִם מִתְחַלְלִין:

רע"ב – (ז) היה גבוה שתי קומות –
 ומפילו משם לארץ: הופכו על מתניו –
 שכשהוא מושכב פרוקו. מגונה יותר: המגדף
 – מצדך את ה': והעובד כוכבים – נמי מגדף
 הוא לכתוב (צמדבר טו) והנפש אשר תעשה
 ביד רמה וגו' את ה' הוא מגדף. ואותה פרשה
 בעבודת כוכבים מדברת: ואין דנים שנים
 ביום אחד – צ"ל אחד משום ללא מני
 לחפוכי בזכותייהו כלל חד וחד חלל תלייתן
 של נשים הללו הוראת שעה היתה ואין
 למדים ממנה. ואין הלכה כר"א: משקעין –
 נועלים. והעץ יולא ממנה כמין יתד היה יולא

(ח) אָמַר רַבִּי מְאִיר, בְּזִמְנֵי שְׂאֲדָם מִצְטַעֵר, (שְׂבִינָה) מָה הַלְשׁוֹן אוֹמֵרֵת
 (פְּבִיכּוֹל) קִלְנֵי מִרְאֲשֵׁי, קִלְנֵי מִזְרוּעֵי. אִם בֶּן הַמְּקוֹם מִצְטַעֵר עַל דָּמָם שֶׁל
 רְשָׁעִים שֶׁנִּשְׁפָּהוּ, קַל וְחֹמֵר עַל דָּמָם שֶׁל צְדִיקִים. וְלֹא זֶה בְּלִבְד (אָמְרוּ), אֶלָּא
 כָּל הַמְּלִין אֶת מִתּוֹ, עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה. הֲלִינוּ לְכַבּוֹדוֹ לְהַבִּיאַ לוֹ אַרְוֹן

חק לישראל – פרשת בהעלותך יום ד'

וּתְכַרְיָכִים, אֵינּוּ עוֹבְרֵי עָלָיו. וְלֹא הָיוּ קוֹבְרֵין אוֹתוֹ בְּקִבְרוֹת אַבּוֹתָיו, אֶלָּא שְׁנֵי בְתֵי קִבְרוֹת הָיוּ מִתְקַנְיָן לְבֵית דִּין, אֶחָד לְנִהְרָגִין וְלַנִּחְנָקִין וְאֶחָד לְנִסְקָלִין וְלְנִשְׁרָפִין:

רע"ב – (ה) בזמן שאדם מלטער – ספורענות צאה עליו בעוננו: מה לשון אומרת – באיזה לשון שכינה קובלת ומנוודת עליו: קלני מראשי – ראשי כבד עלי. וזרועי כבד עלי. כאלם שהוא עיף: קלני – איני קל מראשי: ולא זה כלבד – עובר כל"ת אם

הלינו: לא היו קוברין אותן בקברות אבותיהן – לפי שאין קוברין רשע אכל לדיק: שני קברות היו מתוקנין לב"ד – לפי שאין קוברים מי שנתחייב מיתה חמורה אכל מי שנתחייב מיתת הקלה והלכתא גמירא לה שנים ולא ארבע:

(ו) נתעבל הַבָּשָׂר, מִלְקָטִין אֶת הָעֵצְמוֹת וְקוֹבְרֵין אוֹתָן בְּמִקּוֹמָן. וְהַקְרוּבִים בָּאִים וְשׂוֹאֲלִין בְּשָׂלוֹם הַדִּינִין וּבְשָׂלוֹם הָעֵדִים, כְּלוּמַר שְׂאִין בְּלַבְנוּ עֲלֵיכֶם כְּלוּם, שְׂדִין אִמַּת דְּנַתָּם. וְלֹא הָיוּ מִתְאַבְּלִין, אֲבָל אוֹנְנִין, שְׂאִין אֲנִינּוֹת אֶלָּא בְּלֵב:

רע"ב – (ו) נתעכל הבשר – כבר נתכפר לו במיתתו ובזיונו: מלקטין את העצמות – וקוברים אותן בקברות אבות: ולא היו מתאבלים – כדי שיהא זיונו כפרה להם

ואית דאמרי לפי שהאבלות חלה מסיסת הגולל. ובאותה שעה אין מתאבלים עליהם. שלא נגמרה כפרתו עד שיתעכל הבשר. והואיל ואדחי האבלות. אדחי:

גמרא – סנהדרין דף מג' ע"ב

אמר רבי יהושע בן לוי כל הזובח את יצרו ומתודה עליו מעלה עליו הכתוב כאילו כיבדו להקדוש ברוך הוא בשני עולמים העולם הזה והעולם הבא דכתיב זובח תודה יכבדנני ואמר רבי יהושע בן לוי בזמן שבית המקדש קיים אדם מקריב עולה שבר עולה בידו מנחה שבר מנחה בידו אבל מי שדעתו שפלה מעלה עליו הכתוב כאילו הקריב כל הקרבנות כולן שנאמר זבחי אלהים רוח נשברה ולא עוד אלא שאין תפלתו נמאסת שנאמר לב נשבר ונדכה אלהים לא תבזה:

(מד' ע"ב) היערוך שועך לא בער אמר רבי אלעזר לעולם יקדים אדם תפלה לצרה שאילמלא (לא) הקדים אברהם תפלה לצרה בין בית אל ובין העי לא נשתייר מרשעי ישראל שריד ופליט ריש לקיש אמר כל המאמץ עצמו בתפלה מלמטה אין לו צרים מלמעלה רבי יוחנן אמר לעולם יבקש אדם רחמים שיהו הכל מאמצין את כחו ואל יהו לו צרים מלמעלה::

רש"י על הגמרא

זובח את יצרו – לאחר שהסיתו לחטוא הוא זובחו והורגו ושב בתשובה ומתודה עליו, שני נונין דריש לשני כבודים: זבחי אלהים – לשון רבים משמע: לא תבזה – אין לרכך לבזותו: היערוך שועך לא צרכ – כך היו אומרים חזיריו לאיוב, כלום הקדמת שועך

חק לישראל – פרשת בהעלותך יום ד'

סיסייעוהו מלחכי השרת לזקק רחמים, ושלח יהו לו מסטינים מלמעלה, והכי משמע היערוך שועך חס זחאה לערוך שועך זחאה תערכהו לח זכר שלח יהו לך חרים ושהכל יהו זמחמלי כחך:

לח זכר, עד לח זחאה חכרה חס היית עושה כן היו הכל מחמלים חת כחך: כל המחמץ עזמו זחפלה מלמטה חין חרים – יכולים להסטינו מלמעלה: לעולם יזקק חדם רחמים שיהו הכל מחמלים חת כחו –

זוהר – בהעלותך דף קנב' ע"א

רבי שמעון אמר, ווי להווא בר נש דאמר, דהא אורייתא אתא לאחזאה ספורין בעלמא, ומלין דהדייטין. דאי חכי, אפילו בזמנא דא, אנו יכלין למעבד אורייתא, במלין דהדייטין, ובשבחא יתיר מפלהו. אי לאחזאה מלה דעלמא, אפילו אינון קפסירי דעלמא, אית בינייהו מלין עלאין יתיר. אי חכי גזיל אבתרייהו, ונעביד מנייהו אורייתא, כהאי גוונא. אלא כל מלין דאורייתא, מלין עלאין אינון, ורזין עלאין:

תא חזי, עלמא עלאה ועלמא תתאה בחד מתקלא אתקלו. ישראל לתתא, מלאכי עלאי לעילא. מלאכי עלאי כתיב בהו, (תהלים קד) עושה מלאכיו רוחות. (האי באתר עלאה) בשעתא דנחתין לתתא (אף על גב דנחתין), מתלבשי בלבושא דהאי עלמא. ואי לאו מתלבשי בלבושא כגוונא דהאי עלמא, לא יכלין למיקם בהאי עלמא, ולא סביל לון עלמא. ואי במלאכי כה, אורייתא דברא להו, וברא עלמין פלהו, וקיימין בגינה, על אחת כמה כיון דנחתת להאי עלמא, אי לאו דמתלבשא בהני לבושין דהאי עלמא, לא יכיל עלמא למסבל:

ועל דא האי ספור דאורייתא, לבושא דאורייתא. איהו. מאן דחשיב דהווא לבושא איהו אורייתא ממש, ולא מלה אחרא, תיפח רוחיה, ולא יהא ליה חולקא בעלמא דאתי. בגין כה אמר דוד, (תהלים קיט) גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך. מה דתחות לבושא דאורייתא:

תא חזי, אית לבושא דאתחזי לכלא, ואינון טפשיין כד חמאן לבר נש בלבושא דאתחזי לון שפירא, לא מסתפלין יתיר. חשיבו דהווא לבושא, גופא, וחשבו דגופא, נשמתא:

כהאי גוונא אורייתא, אית לה גופא, ואינון פקודי אורייתא, דאקרוני גופי תורה. האי גופא מתלבשא בלבושין, דאינון ספורין דהאי עלמא. טפשיין דעלמא, לא מסתפלי אלא בהווא לבושא, דאיהו ספור דאורייתא, ולא ידעי יתיר, ולא מסתפלי במה דאיהו תחות הווא לבושא. אינון דיידעין יתיר, לא מסתפלן בלבושא, אלא בגופא, דאיהו תחות הווא לבושא. חכימין עבדי דמלכא עלאה, אינון דקיימו בטורא דסיני, לא מסתפלי אלא

חק לישראל – פרשת בהעלותך יום ד'

בְּנִשְׁמֹתָא, דְּאִיְהִי עֲקָרָא דְּכִלְא אֹרְיִיתָא מִמָּשׁ. (ולעלמא) וּלְזַמְנָא דְּאִתִּי,
זְמִינִין לְאַסְתְּפִלָּא בְּנִשְׁמֹתָא דְּנִשְׁמֹתָא דְּאֹרְיִיתָא:

הלכה – הרמב"ם הלכות תפילה פרק ח'

(ו) וכל דבר קדושה לא יהא אלא בתוך העדה מישראל שנאמר ונקדשתי בתוך בני ישראל וכל אלו הדברים אם התחילו בהם בעשרה והלכו מקצתם אע"פ שאין רשאים יגמרו השאר:

(ז) וצריך להיות כולם במקום אחד ושליח ציבור עמהם במקום אחד חצר קטנה שנפרצה במלואה לחצר גדולה והיו תשעה בגדולה ויחיד בקטנה מצטרפין תשעה בקטנה ויחיד בגדולה אין מצטרפין ציבור בגדולה ושליח ציבור בקטנה יוצאין ידי חובתן ציבור בקטנה ושליח ציבור בגדולה אין יוצאין ידי חובתן שהרי הוא מופלג מהם ואינו עמהם במקום אחד מפני שיש בגדולה פסין מכאן ומכאן הרי היא כמו מופלגת מן הקטנה ואין הקטנה מופלגת מן הגדולה אלא הרי היא כקרן זוית שלה:

(ח) וכן אם היתה צואה בגדולה אסור להתפלל ולקרות ק"ש בקטנה היתה צואה בקטנה מותר להתפלל ולקרות ק"ש בגדולה אם לא היה שם ריח רע מפני שהיא מופלגת ממנה:

לע"נ

זאב וזיים בן שרה, משה דוד בן סולטנה סוזן מלכה, גר גבריאל בן סוזן, סולטנה סוזן מלכה
בת שמואל, דניאלה פורטונה בת רחל, צדיקה בת שרה ז"ל.